

54. Γεώργιος Γεννάδιος.

Ὁ μέγας οὗτος διδάσκαλος τοῦ Γένους μας ἐγεννήθη ἐν Σηλυβρία τῆς Θράκης, ὅπου ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἱερεὺς **Ἀναστάσιος** ἐξ Ἡπείρου καταγόμενος ἐφημέρευεν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του ἡ μήτηρ ἐπέστρεψεν μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς Γενναδίου εἰς **Δολιανὰ**, μικρὰν κώμην τῆς Ἡπείρου· ἐκεῖ ὁ παῖς ἔτυχε τῆς πρώτης ἐκπαιδεύσεως, τελειοποιηθεὶς μετὰ ταῦτα εἰς ἀνώτερα σχολεῖα τῶν Ἰωαννίνων καὶ τοῦ Βουκουρεστίου. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του ἐν Βουκουρεστίῳ, μετέβη εἰς Λειψίαν καὶ μετὰ ἐνὸς ἔτους αὐτοῦ διαμονὴν ἐπέστρεψεν πάλιν εἰς Βουκουρέστιον διορισθεὶς διδάσκαλος ἐν τῷ ὑπὸ Νεόφυτον Δούκαν σχολαρχεῖῳ. Ἡ φήμη τοῦ ἀνδρὸς ἤλκυσε τὴν προσοχὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου κοινότητος Ὁδησοῦ, ἣτις διώρισεν αὐτὸν διδάσκαλον τῆς ἐκεῖ πεφημισμένης Σχολῆς. Ἐνταῦθα ἐδίδασκεν ἐπὶ 3 ἔτη, ὅτε ὁ τότε ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Σούτσος (1820) προσεκάλεσεν εἰς Βουκουρέστιον καὶ πάλιν ὡς

διδάσκαλον τὸν Γεννάδιον, ὅστις μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως διδάσκει εἰς τὴν διάπλασιν τῶν νέων. Ἡ φωνὴ τῆς πατρίδος ἀγωνιζομένης ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας συγκινεῖ βαθύτατα τὸν Γεννάδιον καὶ σπείδει πρὸς αὐτὴν ὡς τέκνον φιλόστοργον ἵνα τῇ παράσχῃ τὴν πολύτιμον δυνατὴν ὑπηρεσίαν του.

Ἡ φιλοπατρία τοῦ Γενναδίου ἐξέλαμπεν ἰδίᾳ μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Μεσολογγίου. Ὅσοι ἐκ τῶν ἡρωϊκῶν προμάχων ἐσώθησαν εἶχον συρρεύσει εἰς τὸ Ναύπλιον οἰκτρὰ θύματα τῆς πείνης καὶ τῶν κακουχιῶν. Ἡ Κυβέρνησις ἦτο ἐν ἐσχάτῃ ἀπορίᾳ. Γενικὴ καταστροφή καὶ διάλυσις ἐπέκειτο, κατηφὴς

δὲ καὶ περίτρομος συνέρρεεν ὁ λαὸς τοῦ Ναυπλίου, ὅπου συνήλθον πειναλέοι καὶ ἀπειλητικοὶ καὶ οἱ στρατιῶται. Πάντες ἐβλέπον τὸν κίνδυνον, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα οὐδὲ ἤξευρε τί νὰ προτείνῃ.

Τότε ὁ Γεννάδιος προκύψας τοῦ ὄχλου, ἀνεπήδησεν εἰς τὴν ρίζαν τῆς ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πλατείας ὑψουμένης πλατάνου καὶ ἐκεῖθεν φλογερὸν τὸ βλέμμα ἐπὶ τὸ πλῆθος πλανῶν, μετὰ φωνῆς στεντορείας καὶ μετ' εὐγλωττίας παντοδυνάμου, διότι ἦτο τῆς καρδίας ἡ εὐγλωττία, «Ἡ πατρίς, ἀνέκραξε, καταστρέφεται, ὁ ἀγὼν ματαιοῦται, ἡ ἐλευθερία ἐκπνέει. Ἀπαιτεῖται βοήθεια σύντονος· πρέπει οἱ ἄνδρεῖοι αὐτοί, οἵτινες ἔφαγον πυρίτιδα καὶ ἀνέπνευσαν φλόγας καὶ ἤδη ἄργοι καὶ λιμώττοντες μᾶς περιστοιχίζουσι, νὰ σπεύσωσιν ὅπου νέος κίνδυνος τοὺς καλεῖ. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται πόροι, καὶ πόροι ἐλλείπουσιν. Ἀλλ' ἂν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν πατρίδα, ἂν εἴμεθα ἄξιοι νὰ ζῶμεν ἐλεύθεροι, πόρους εὐρίσκομεν. Ἄς δώσῃ ἕκαστος, ὅ,τι ἔχει καὶ δύναται. Ἴδου ἡ πενιχρὰ εἰσφορά μου. Ἄς μὲ μιμηθῇ ὅστις θέλει!»

Καὶ ἐπικροτοῦντος τοῦ πλήθους, ἐκένωσε κατὰ γῆς τὸ ἰσχνὸν διδασκαλικόν του βαλάντιον. «Ἀλλ' ὄχι, ἐπανέλαβε μετ' ὀλίγον, ἡ συνεισφορὰ αὕτη εἶναι μηδαμινή· ὁβολὸν ἄλλον δὲν ἔχω νὰ δώσω, ἀλλ' ἔχω ἑμαυτὸν καὶ ἰδοὺ τὸν πωλῶ! Τίς θέλει διδάσκαλον ἐπὶ τέσσαρα ἔτη διὰ τὰ παιδιὰ του;

Ἄς καταβάλῃ ἐνταῦθα τὸ τίμημα!» Αἱ γενναῖαι αὗται λέξεις ἐξῆψαν ἀκάθεκτον ἐνθουσιασμὸν καὶ πάντες μετὰ δακρύων ἔσπευδον προσφέροντες οἱ μὲν χρήματα, οἱ δὲ μηδ' αὐτῶν ἐξαιρουμένων τῶν ὑπὸ πενίας καὶ πείνης κατακουσμένων στρατιωτῶν, ὅ,τι ἕκαστος ἢ ὄπλον ἢ κόσμημα εἶχε τίμιον· ὥστε ἐν μικρῷ χρόνῳ συνελέγη ποσότης χρημάτων πρὸς θεραπείαν τῶν πρώτων καὶ μᾶλλον ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν. Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ συνέλθωσι καὶ τὴν ἐπαύριον εἰς τὰς ἐκκλησίας, ὅπου ἔμελλον νὰ προσέλθουν καὶ αἱ κυρίαι ἵνα προσφέρωσι τὸ κατὰ προαίρεσιν καὶ αὐταί.

Ἀπὸ βαθέως ὀρθρου ὁ Γεννάδιος παρέμενε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἀλλ' ἡ λειτουργία ἀπέλυσε καὶ

αἱ κυρίαί, ἵσως πτοηθεῖσαι τὴν συρροὴν τῶν ξένων στρατιωτῶν, δὲν ἐφάνησαν ἢ ὀλίγαι μόνον. Τότε, τὸ αἷμά του αἰσθανθεὶς ὑπὸ γενναίας ἀγανακτήσεως ἀναβράζον καὶ ἀναβλέψας πρὸς τοὺς ἐκεῖ παρισταμένους μαθητὰς τῶν δημοτικῶν σχολείων.

— «Δυστυχῇ παιδία, ἀνέκραξε μὲ φωνὴν κλονήσασαν τοὺς θόλους τῆς ἐκκλησίας· δυστυχῇ παιδία, σᾶς ἐγκατέλιπον αἱ μητέρες σας! Ἡξεύρουσιν, ὅτι μέγας κίνδυνος σᾶς ἐπαπειλεῖ, ἀλλ' ἀδιαφοροῦσι, φειδωλευόμεναι ὀλίγου χρυσίου. Ἄλλος προστάτης δὲν σᾶς μένει ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τὸν κοινὸν Προστάτην ἐκεῖ ἐπάνω. Πέσατε εἰς τὰ γόνατα νὰ τὸν παρακαλέσητε!» Καὶ τὰ παιδία, μὴ τολμήσαντα νὰ παρακούσωσι τὴν ἐπιτακτικὴν ἐκείνην φωνήν, ἐγονάτισαν ὅλα.

Ἀποκαλύψας δ' ἐκεῖνος τὴν κεφαλὴν του καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑψώσας πρὸς τὸν οὐρανόν, «Ὑψίστε Θεέ», ἀνεφώνησε, «Σὺ ὁ προστάτης τῶν ἀθλίων καὶ τῶν μὴ ἐχόντων καταφυγὴν, μὴ ἐγκαταλίπῃς καὶ Σὺ τὰ παιδία ταῦτα, τὰ προσπίπτοντά σοι. Σῶσον αὐτὰ ἀπὸ παντὸς κακοῦ. Οἱ ἄνθρωποι τὰ παρήτησαν· ἐπίβλεψον ἐπ' αὐτά, ἐπίβλεψον ἐπὶ τῆς πατρίδος. Δὸς παρὰ τὰς βουλὰς τῶν ἀνθρώπων νὰ ἐπιλάβῃς ἐπ' αὐτῆς πάσης ὁ ἥλιος τῆς ἐλευθερίας καὶ νὰ τελειωθῇ ἡ Σὴ δύναμις, τὰ δὲ παιδία ταῦτα πολῖται ἐλεύθεροι νὰ τὴν ὑπηρετήσωσι ποτε ἐν πίστει καὶ εὐκρινείᾳ πρὸς σωτηρίαν αὐτῆς καὶ πρὸς δόξαν Σου αἰωνίαν! Ἡ ἂν ὁ πάνσοφος Σὺ γινώσκῃς, ὅτι πέπρωται, εἰς ἀγενῆ τραφέντα αἰσθήματα, εἰς ἰδιοτέλειαν αὐξηθέντα καὶ φιλαρχίαν, νὰ γείνωσι ποτε αὐτὰ δεινῶν τῇ πατρίδι παραίτια, παράδος καὶ μάλλον εἰς τὴν μαχαίρας τὸ στόμα καὶ παράδος καὶ ἐμὲ εἰς αὐτό». Καὶ τοιαῦτα εὐξάμενος, ἐρρίφθη ἔξω τῆς ἐκκλησίας, ἀφείς τὸν λαὸν καταπεπληγμένον καὶ δακρυρροοῦντα, καὶ αἱ συνεισφοραὶ ἐπανελήφθησαν ραγδαιότεραι ἢ τὴν χθὲς καὶ αἱ κυρίαί ἐπεμπον μετὰ πάσης προθυμίας οὐ μόνον χρημάτων ποσότητος, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς νυμφικοὺς δακτυλίους καὶ αὐτοὺς τοὺς κόσμους τῶν κεφαλῶν των. Τοιοῦτον ἦτο τότε

